

VPRAŠANJE GLEDE OBRAČUNA PRISPEVKOV PRI IZPLAČILU POVRAČILA NAMESTO ODPOVEDNEGA ROKA PO 94. ČLENU ZDR

Pojasnilo DURS, št. DT 4200-104/2008, 7. 8. 2008

Zavezanec zastavlja vprašanja glede obračuna prispevkov pri izplačilu denarnega povračila namesto odpovednega roka po 94. členu Zakona o delovnih razmerjih. Navaja primer delavca, kateremu je dne 30. 6. 2008 na osnovi odpovedi pogodbe o zaposlitvi prenehalo delovno razmerje iz poslovnega razloga. Delodajalec je z delavcem sklenil dogovor, da mu namesto odpovednega roka izplača denarno povračilo v višini štirih povprečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo. Ob izplačilu tega povračila je delodajalec obračunal in odtegnil dohodnino, prav tako je obračunal in plačal vse prispevke za socialno varnost. Nadalje navaja, da je delodajalca delavec obvestil in opozoril, da je prejel položnice za plačilo prispevkov za pokojninsko ter za zdravstveno zavarovanje za mesec julij 2008 v vlogi občana. Zavezanec prosi za pojasnilo, ali je postopal pravilno, ko je ob izplačilu prej omenjenega povračila obračunal in plačal tudi vse prispevke. V primeru, da je pri tem postopal pravilno, pa sprašuje, ali omenjenemu delavcu kot občanu ni potrebno plačati prispevkov za obdobje izplačanega odpovednega roka (to je za obdobje od julija do konca oktobra 2008).

Odgovarjamo naslednje:

1) S tem ko je od denarnega povračila ob izplačilu obračunal in plačal dohodnino in vse prispevke za socialno varnost, je ravnal v skladu z veljavnimi predpisi.

Denarno povračilo namesto odpovednega roka, ki ga delodajalec izplača delavcu skladno s 94. členom Zakona o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/02 in 103/07), se namreč šteje za dohodek iz delovnega razmerja, ki podlega tako obdavčitvi z dohodnino kot tudi obračunu in plačilu prispevkov za socialno varnost. Pravne podlage za takšno obdavčitev izhajajo iz:

- Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06, 10/08 in 78/08); po 5. točki prvega odstavka 37. člena tega zakona se med dohodke iz delovnega razmerja všteva vsako izplačilo zaradi prenehanja zaposlitve, torej tudi denarno povračilo namesto odpovednega roka;
- Zakona o prispevkih za socialno varnost – ZPSV (Uradni list RS; št. 5/96 s sprem.); po tretjem odstavku 3. člena tega zakona se prispevki obračunavajo in plačujejo tudi od vseh drugih prejemkov iz delovnega razmerja.

2) Glede vprašanja, ali je delavec iz obravnavanega primera kot občan dolžan plačati prispevke za obdobje izplačanega odpovednega roka, pa posredujemo splošno pojasnilo. Za natančen odgovor v konkretnem primeru so namreč potrebni tudi podatki o vzpostavljeni prijavi v zavarovanje za čas odpovednega roka (datum prijave v zavarovanje, šifra zavarovalne podlage).

Denarno povračilo iz 94. člena ZDR nima narave nadomestila plače za čas odsotnosti z dela v času odpovednega roka, saj delavcu delovno razmerje preneha takoj, še pred začetkom oziroma pred potekom celotnega odpovednega roka. Z dnem prenehanja delovnega razmerja delavec izgubi lastnost zavarovanca, saj ga mora delodajalec s tem dnem odjaviti iz zavarovanja (skladno s 26. členom Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja – ZMEPIZ, Uradni list RS, št. 81/06 in 111/07). V kolikor je delavec po tako prenehanem delovnem razmerju za obdobje izplačanega odpovednega roka v zavarovanje vključen kot občan, je iz tega naslova praviloma sam dolžan plačevati prispevke (kot t.i. prostovoljni zavarovanec na podlagi 34. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju –

ZPIZ-1 ter 20. točki Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – ZZVZZ).